

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENDRÁŘ
UDÁLOSTÍ

Z OBSAHU:

| Zelená dohoda pro Evropu – nová strategie rozvoje |

| Finanční prostředky pro udržitelný rozvoj |

| Prosincová Evropská rada |

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENDÁŘ
UDÁLOSTÍ

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

blíží se konec roku a s ním i termín členských států odevzdat Komisi konečné verze energeticko-klimatických plánů, které mají zohlednit červnové hodnocení jejich návrhu ze strany Komise. Ta nyní počítá s nedostatečným příspěvkem států k unijnímu cíli v oblasti obnovitelné energie až 1,3procentního bodu a 4,5procentního bodu v oblasti energetické účinnosti. Nepovedou-li odevzdané plány k přijatým cílům, navrhne Komise nová opatření na unijní úrovni pro jejich kolektivní dosažení. Již dnes víme, že nových iniciativ v rámci Zelené dohody pro Evropu bude **na padesát**, a že návrh nového evropského právního rámce pro klima, který zakotví cíl klimatické neutrality do roku 2050, má vycházet ze strategie Čistá planeta pro všechny. Lze tak očekávat, že Komise bude usilovat o elektrifikaci průmyslu, přičemž počítá s 3000-4400 TWh potřebnými k jeho dekarbonizaci. Tato kapacita bude podle Komise dosažitelná výrobou z obnovitelných zdrojů a skladováním, přičemž velký důraz klade na vodík, který má být příležitostí pro spojení sektorů elektřiny a plynu, a to vyráběný jak z obnovitelných, tak z jaderných zdrojů. Zelená dohoda pro Evropu má zavést princip udržitelnosti do všech politik EU a má využívat interoperabilní data, která usnadní rozhodování založené na důkazech a rozšíří schopnost chápat a řešit problémy v oblasti životního prostředí. Evropský klimatický pakt pak má zapojit veřejnost a všechny zúčastněné strany, jednak na základě současných dialogů Komise s občany, jednak podporou iniciativ na místní úrovni v oblasti změny klimatu a ochrany životního prostředí. Skupina ČEZ vítá, že si je Komise vědoma komplexnosti boje s klimatickou změnou, a že posoudí dopady při předložení plánu na odpovědné zvýšení emisního cíle pro rok 2030. Věříme, že Evropský klimatický pakt poskytne prostor také velkým podnikům, jejichž činnosti se transformace dotkne, a zohlední soulad mezi dekarbonizací a konkurenceschopností evropské ekonomiky. Více k nové strategii růstu uvnitř bulletinu.

Příjemné strávení svátečních dnů a hodně energie do roku 2020 přeje

Zuzana Krejčířiková

ČEZ, a. s. Public Affairs,
Duhová 2/1444, Praha, 140 53, publicaffairs@cez.cz
Zuzana Krejčířiková, ředitelka útvaru Public Affairs |
Eva Boudová | Lucie Horová | Michal Jedlička |
Daniel Měsíc | Tomáš Pírk | Jan Prášil | Zuzana Sádlová |

Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a bezplatně |
Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací a textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných v době vydání tohoto bulletinu. Public affairs neručí za správnost a úplnost informací. |
Obrázky použité v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise, Evropské rady, Evropského parlamentu a serverů Pixabay.com, Pexels.com a Freeimages.com.

Zelená dohoda
pro Evropu – nová
strategie rozvoje

Finanční prostředky
pro udržitelný rozvoj

ZELENÁ DOHODA PRO EVROPU – NOVÁ STRATEGIE ROZVOJE

Dne 11. prosince představila předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyenová v Evropském parlamentu komplexní plán revize EU politik, který má Evropu nasměrovat k udržitelné budoucnosti. Komise ve sdělení Zelená dohoda pro Evropu předkládá novou strategii udržitelného rozvoje, přičemž hledá rovnováhu mezi ambiciózními cíli zelené politiky a zajištěním modelu inkluzivního růstu.

Návrh Komise se vztahuje na všechna odvětví hospodářství, včetně energetiky, dopravy, potravinářství a zemědělství, průmyslových odvětví jako je např. ocelářství a výroba cementu, stavebnictví či komunikačních technologií. Sdělení [Zelená dohoda pro Evropu](#) nastiňuje [harmonogram](#) celé řady legislativních i nelegislativních iniciativ pro nadcházející období.

Zelená dohoda pro Evropu předpokládá navýšení klimatických ambicí EU do roku 2030

a 2050. V návaznosti na [dlouhodobou strategii 2050](#) z listopadu 2018 Komise nyní hodlá zajistit nezvratnost procesu, poskytnout investorům předvídatelnost a jasně stanovit podmínky pro spravedlivou transformaci. Do března příštího roku předloží právní rámec pro klima (Climate Law), který do legisla-

tivy zakotví cíl klimatické neutrality do roku 2050. Příští rok v létě předloží komplexní plán na zvýšení evropského cíle snižování emisí skleníkových plynů do roku 2030, a to na nejméně 50 % až 55 % (ze současných 40 %) oproti roku 1990. V této souvislosti Komise posoudí ambice vnitrostátních

Zelená dohoda
pro Evropu – nová
strategie rozvoje

Finanční prostředky
pro udržitelný rozvoj

klimaticko-energetických plánů a zváží vytvoření dalších nástrojů, které by odstranily případný rozdíl mezi národními závazky a ambicemi na úrovni EU. Při aktualizaci vnitrostátních plánů v roce 2023 by členské státy měly zohlednit nové klimatické ambice.

S cílem dosáhnout dodatečných snížení emisí skleníkových plynů Komise do června 2021 přezkoumá a v případě potřeby navrhne revizi všech relevantních legislativních opatření, včetně revize směrnice o EU ETS, směrnic o energetické účinnosti a obnovitelných zdrojích energie, nařízení LULUCF či směrnice o zdanění energetických produktů a elektřiny z roku 2003. (Více o změně hlasování v Radě v oblasti zdanění energií viz bulletin Energetika v EU [zde](#) a [zde](#)).

S navyšováním klimatických ambicí se zvyšuje i pravděpodobnost tzv. úniku uhlíku (carbon leakage). Proto, pokud se ostatní globální znečišťovatelé nepřipojí k ambiciózní klimatické politice EU, navrhne Komise do konce roku 2021 pro vybrané sektory přeshraniční mechanismus kompenzačních opatření v souvislosti s uhlíkem. Takové opatření by muselo být v souladu s pravidly WTO a dalšími mezinárodními závazky EU

a v zásadě by bylo alternativou některým opatřením v rámci EU ETS jako je např. bezplatné přidělování emisích povolenek.

V oblasti energetiky klade Komise důraz na energetickou účinnost, chytrou integraci

obnovitelných zdrojů energie, postupné ukončování výroby energie z uhlí, dekarbonizaci

plynu, zvýšení produkce větrné energie na moři či regionální spolupráci mezi členskými státy. Během roku 2020 předloží strategii pro chytrou integraci v sektoru energetiky, strategii pro větrné elektrárny na moři a revizi nařízení TEN-E s cílem intenzivní podpory zavádění inovativních technologií jako jsou chytré sítě, skladování energie, vodíkové hospodářství či technologie CCS. Zásadní podmínkou pro zajištění spotřebitelsky dostupné energie a bezpečných dodávek je plně integrovaný, propojený a digitalizovaný trh s energií, při současném respektování technologické neutrality.

V souvislosti s energetickou účinností zaměřuje Komise pozornost na sektor stavebnictví, konkrétně na budovy a jejich energetickou náročnost. Během příštího roku zahájí iniciativu pro renovace (Renovation wave) pro sektor stavebnictví. Zároveň bude důsledně vymáhat právní předpisy týkající se energetické náročnosti budov a zváží začlenění emisí z budov do schématu EU ETS. Rovněž bude usilovat o odstranění vnitrostátních regulačních překážek, které brání investicím do energetické účinnosti v budovách s více vlastníky a v pronajatých budovách.

Zelená dohoda
pro Evropu – nová
strategie rozvoje

Finanční prostředky
pro udržitelný rozvoj

FINANČNÍ PROSTŘEDKY PRO UDRŽITELNÝ ROZVOJ

Naplnění cílů Zelené dohody pro Evropu bude vyžadovat rozsáhlé investice. Podle odhadů Komise si jenom dosažení současných klimatických cílů do roku 2030 vyžádá dodatečné investice ve výši 260 miliard eur ročně.

V rámci sdělení **Zelená dohoda pro Evropu** nabízí Komise různé nástroje a iniciativy pro nasměrování veřejných finančních prostředků i soukromých investic do zelených aktivit a zajištění sociálně spravedlivé transformace.

S cílem mobilizovat potřebné prostředky ve veřejném i soukromém sektoru předloží Komise počátkem příštího roku investiční plán pro udržitelnou Evropu, který cíleně podpoří financování udržitelných projektů. Jeho součástí bude i **mechanismus pro spravedlivou transformaci**. Komise zároveň podpoří transformaci části aktivit Evropské investiční banky (EIB) na Evropskou klimatickou banku.

EIB si již stanovila, že do roku 2025 zvýší podíl financování opatření v oblasti klimatu a udržitelnosti životního prostředí ze současných 25 % na 50 %.

Značný důraz klade Komise na zelené nastavení příštího víceletého finančního rámce na období 2021 až 2027 a navrhuje, aby

na opatření v oblasti klimatu bylo vyhrazeno 25 % rozpočtu napříč programy. Přičemž pro relevantní programy navrhuje specifické cíle pro podíl zelených prostředků. Např. v rámci fondu InvestEU navrhuje, aby 30 % prostředků směřovalo na opatření v oblasti klimatu. Zároveň dává ke zvážení zavedení nových vlastních zdrojů založených na pří-

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENÁŘ
UDÁLOSTÍ

Zelená dohoda
pro Evropu – nová
strategie rozvoje

Finanční prostředky
pro udržitelný rozvoj

jmech z EU ETS (20 % z výnosů) a příspěvku vypočteného podle množství nerecyklovaných plastových obalů.

Kromě toho hodlá Evropská komise v rámci revize EU ETS přezkoumat úlohu inovačního a modernizačního fondu, a to s ambicí posílení jejich role při zavádění inovativních a klimaticky neutrálních řešení. Dále zváží přidělení dodatečných příjmů z povolenek do rozpočtu EU s cílem posílit financování spravedlivé transformace.

Na podzim roku 2020 předloží Komise novou strategii udržitelného financování.

V souvislosti se soukromým sektorem, který vnímá jako klíčový pro zelené investice, hodlá dále posilovat principy udržitelného financování a začlenit udržitelnost do rámce správy a řízení společností. Ty by do budoucna měly nad krátkodobou finanční výkonností upřednostnit dlouhodobý rozvoj a aspekt udržitelnosti. Zároveň Komise hodlá revidovat směrnici o nefinančním reportingu s cílem zvýšit úroveň zveřejňování údajů (společnostmi i finančními institucemi) o klimatu a životním prostředí. V neposlední řadě se Komise chystá integrovat klimatická a environmentální rizika do finančního systému, tj.

lépe začlenit tato rizika do rámce obezřetnosti EU a posoudit vhodnost současných kapitálových požadavků na zelená aktiva.

Pozornost věnuje Komise i národním rozpočtům. V rámci správy ekonomických záležitostí hodlá spolupracovat se členskými státy při prověřování postupů v souvislosti s vnitrostátními rozpočty a nasměrováním

veřejných investic, spotřeby a daní na ekologické priority.

V neposlední řadě Komise chystá revizi pokynů pro státní podporu, včetně pokynů v oblasti životního prostředí a energetiky. Jejich revizi, v souladu s cíli Zelené dohody pro Evropu, provede do roku 2021.

COP 25

COP 25

Konference **COP 25** skončila v Madridu bez dohody. Zúčastněné země se nedokázaly shodnout na dokončení pravidel pro fungování mezinárodního trhu s emisními povolenkami podle článku 6 Pařížské dohody. Tentokrát nepomohlo ani prodloužení dvoutýdenních rozhovorů od 2. do 13. prosince o další 2 dny.

Rozdílné přístupy mezi bohatými a chudšími zeměmi ohledně financí pro řešení klimatických změn a ochoty investovat do snižování emisí nejsou nijak nové. Země, které jsou v důsledku klimatických změn nejohroženější, a zároveň např. země EU, Kanada či Latinská Amerika, požadují co nejrychlejší a nejprudší snížení emisí. Zatímco rozvojové státy vedené nastupujícími ekonomickými velmocemi, jako je Brazílie, Čína, Indie či Saudská Arábie, požadují nejdříve finanční pomoc, aby s opatřeními v oblasti klimatu mohly začít. Indie a Čína v Madridu, s poukazem na odstoupení USA z Pařížské dohody, vyjadřovaly obavu z neplnění závazků ohledně

financování rozvojových zemí i z nedodržování závazků ohledně snižování emisí. Kromě toho Čína prosazovala zpomalení harmonogramu, což by mohlo ohrozit veškeré úsilí.

Zúčastněné strany se nakonec shodly, že do roku 2020 posílí své klimatické závazky v rámci Pařížské dohody. Rozvinuté země zároveň uznaly finanční potřeby zemí ohrožených klimatickými změnami a přislíbily revidovat své finanční závazky.

Nástrojem k účinnému snižování emisí by, podle Pařížské dohody, měl být fungující trh s emisními povolenkami. Nicméně zúčastněné strany se nedokázaly shodnout na pravidlech pro započítávání emisí. V sázce je velký objem finančních prostředků. Většina delegací nakonec dospěla k názoru, že absence dohody je lepší, než špatný kompromis. Zástupci zúčastněných stran tak dali přednost dalšímu kolu rozhovorů příští rok v Glasgow na COP 26. Prostor prozatím mají dvoustranné a regionální trhy s emisními povolenkami, které už vznikají.

**Kompromis ohledně
jádra díky ČR**

Zpráva EEA vyzývá
k rozsáhlejším
a rychlejším změnám

**KOMPROMIS OHLEDNĚ
JÁDRA DÍKY ČR**

Zástupci Evropského parlamentu a Rady dne 16. prosince dosáhli dohody ohledně pravidel, která stanoví rámec pro klasifikaci udržitelných činností, tzv. taxonomie. První úroveň nařízení, které určuje, zda hospodářská činnost je udržitelná z hlediska životního prostředí, explicitně nevyklučuje výrobu elektřiny z jaderné energie. Jádro spolu s plynem mohou být potenciálně zařazeny do tzv. přechodné kategorie.

Kompromisní návrh textu nařízení na zřízení rámce udržitelných financí, který finské předsednictví předložilo po šesti kolech jednání trialogu, objasňuje, že tzv. přechodné činnosti, které přispívají ke snižování emisí skleníkových plynů a tím přispívají k přechodu na klimaticky neutrální ekonomiku, včetně aktivit s dlouhodobým ukládáním odpadu, mohou být posuzovány jako činnosti, které významně přispívají k boji proti změnám klimatu. I u těchto činností ale bude ve druhé úrovni (skrze akty v přenesené pravomoci)

zkoumáno, zda nezpůsobují žádné významné škody životnímu prostředí (do not significant harm - DNSH).

Výsledný text tak nevyklučuje žádné specifické technologie ze zelených aktivit, kromě pevných fosilních paliv, jako je uhlí nebo lignit. Česká republika byla součástí koalice projaderných zemí, které blokovaly dohodu Rady

a Parlamentu, a zasadily se o přijaté znění.

Příslušná kritéria pro screening investic navrhne Komise (a to na základě doporučení skupiny expertů-TEG) v aktech v přenesené pravomoci do 31. prosince 2021, přičemž Rada a Evropský parlament budou mít možnost klasifikaci před jejím vstupem v platnost připomínkovat.

Nařízení dále mj. upravuje povinnosti ohledně zveřejňování podílu udržitelných činností, která se nevztahují pouze na finanční instituce, ale také na velmi velké společnosti.

Dohodu z trialogu potvrdili dne 18. prosince velvyslanci členských zemí EU. Formálním schvalovacím procesem nyní ještě musí projít v Evropském parlamentu ve výborech ENVI a ECON a následně v rámci plenárního zasedání.

Více o dosavadních závěrech skupiny expertů (TEG) viz červnový [bulletin Energetika v EU](#).

Kompromis ohledně
jádra díky ČR

Zpráva EEA vyzývá
k rozsáhlejším
a rychlejším změnám

ZPRÁVA EEA VYZÝVÁ K ROZSÁHLEJŠÍM A RYCHLEJŠÍM ZMĚNÁM

Evropská agentura pro životní prostředí (EEA) dne 4. prosince zveřejnila zprávu o stavu a výhledu evropského životního prostředí. Odborníci a vědci v oblasti životního prostředí z členských zemí EEA představili komplexní hodnocení životního prostředí a nabízí přehled způsobů, kterými bychom měli reagovat na změnu klimatu, úbytek biologické rozmanitosti či znečištění ovzduší a vody.

Zprávu *Evropské životní prostředí* – stav a výhled zveřejňuje agentura EEA každých pět let. Aktuální vydání uvádí, že v uplynulých letech Evropa dosáhla velkého pokroku v oblasti efektivního využívání zdrojů a oběhového hospodářství. Nicméně současný vývoj poukazuje na zpomalení pokroku v oblastech snižování emisí skleníkových plynů, průmyslových emisí, produkce odpadů, zlepšování energetické účinnosti a podílu obnovitelných zdrojů energie. Predikce na-

značují, že současné tempo nebude stačit ke splnění cílů v oblasti klimatu a energetiky pro roky 2030 a 2050. Nejvýrazněji za ambicemi zaostává oblast ochrany a zachování biologické rozmanitosti a přírody v Evropě.

Zpráva předkládá řadu podnětů k razantním krokům, které jsou zapotřebí, aby Evropa dosáhla svých cílů a ambicí pro roky 2030 a 2050. Dosažení cílů bude vyžadovat lepší implementaci a koordinaci stávajících politik v oblasti životního prostředí, aby se plně využil jejich potenciál.

Hlavním principem koherentní politiky by se měl stát aspekt udržitelnosti. Zpráva uvádí, že Evropa nedosáhne své vize udržitelného rozvoje jednoduše tím, že bude prosazovat hospodářský růst a současně usilovat o snižování environmentálních a sociálních dopa-

dů. Navrhuje proto učinit z udržitelného rozvoje rámec tvorby politik. Zároveň vyzývá k zásadnímu a rychlému řešení během nadcházejících deseti let, aby se zabránilo nevratným změnám a škodám.

Nemalou pozornost EEA věnuje finančnímu sektoru. Podle jejích závěrů bude dosažení klimatických cílů vyžadovat navýšení investic a přeorientování financování. Vládní instituce by měly využít veřejné zdroje k podpoře inovací, veřejné zakázky zadávat udržitelným způsobem, při mobilizaci soukromých výdajů spoluutvářet investiční rozhodnutí a změnit orientaci finančního sektoru na podporu udržitelných projektů. Úspěšný přechod k udržitelnému rozvoji bude současně vyžadovat sociálně spravedlivý vývoj, tj. cestu tzv. spravedlivé transformace.

Spravedlivá transformace

SPRAVEDLIVÁ TRANSFORMACE

V Zelené dohodě pro Evropu oznámila Evropská komise, že v rámci investičního plánu pro udržitelnou Evropu, navrhne mechanismus pro spravedlivou transformaci, a to včetně Fondu pro spravedlivou transformaci.

Předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyenová avizovala, že mechanismus, na který uplatní multiplikační efekt Junckerova plánu, by měl v příštím rozpočtovém období 2021 až 2027 aktivovat veřejné i soukromé investice v objemu 100 miliard eur.

K dispozici budou vyhrazené finanční prostředky víceletého finančního rámce EU, a to nad rámec již existujících relevantních pro-

gramů a fondů, jako jsou Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF) a Evropský sociální fond (ESF+). Návrh konkrétní podoby Fondu pro spravedlivou transformaci představí Komise spolu s investičním plánem v lednu 2020. Podpořit investice přislíbila Evropská investiční banka (EIB), přičemž by formou půjček a záruk mohla financovat až 75 % nákladů na oprávněné projekty. Zároveň komise hodlá zkoumat další zdroje, které by mohly být mobilizovány.

Členské státy a regiony mají v souvislosti s transformací různou výchozí situaci, případně schopnost či možnost se přizpůsobit. Proto bude mechanismus spravedlivého přechodu zaměřen na regiony a odvětví, která jsou transformací nejvíce postižena, protože závisí na fosilních palivech nebo na procesech náročných na uhlík. Finanční prostředky budou

určeny na přechod na nízkouhlíkové činnosti, programy rekvalifikace, vytváření nových pracovních míst nebo energeticky úsporné bydlení.

Na konkrétní podobu návrhu a výši alokovaných prostředků čeká Polsko, které na prosincové Evropské radě jako jediný členský stát, nepodpořilo klimatickou neutralitu do roku 2050. Evropský parlament požaduje, aby finanční prostředky vyhrazené na Fond pro spravedlivou transformaci byly přiřazeny nad rámec původního návrhu víceletého finančního rámce (návrh Komise ve výši 1 135 miliard eur v prostředcích na závazky, což odpovídá 1,11 % HND EU – více [viz bulletin Energetika v EU](#) z května 2018). Na druhé straně čistí plátcí, mezi které patří Německo, Švédsko či Nizozemsko se navyšování rozpočtu brání, usilují o rozpočet, který nepřesáhne 1 % HND EU a nepřijali kompromisní návrh finského předsednictví ve výši 1,07 % HND EU. S finským návrhem však nesouhlasí ani čistí příjemci, ani Evropský parlament s argumentem, že takový rozpočet nezajistí dostatek finančních prostředků na dosažení cílů z Pařížské dohody a realizaci nové strategie udržitelného rozvoje prezentované v Zelené dohodě pro Evropu.

Prosincová
Evropská rada

PROSINCOVÁ EVROPSKÁ RADA

V Bruselu se dne 12. prosince sešli prezidenti a premiéři EU27 na pravidelném zasedání Evropské rady, aby pokračovali v diskusi o klimatické neutralitě do roku 2050 a nastavení víceletého finančního rámce na příští rozpočtové období. K ambici dosáhnout klimatické neutrality během příštích třiceti let se přihlásily všechny členské země, kromě Polska. Evropská rada vyzvala Radu EU, aby v duchu podpory klimatické neutrality pokračovala v práci na **Zelené dohodě pro Evropu**.

Evropská rada ve svých **závěrech** uvedla, že s ohledem na nejnovější dostupné vědecké poznatky potvrzuje cíl dosáhnout do roku 2050 klimaticky neutrální EU, a to v souladu s cíli Pařížské dohody. Jak uvádí zpráva Mezinárodního panelu pro změnu klimatu (IPCC) z října 2018, vyžaduje omezení globálního oteplování na 1,5 °C, které zmiňuje Pařížská dohoda, rychlou reakci a dosažení uhlíkové neutrality kolem roku 2050. (Více

o zprávě IPCC viz **bulletin Energetika v EU** z října 2018)

Cíl dosažení klimatické neutrality v roce 2050 potvrdily všechny členské země EU, kromě Polska, které vyrábí z uhlí přibližně 80 % elektřiny. Během jednání Polsko požadovalo na transformaci více času a ekonomickou podporu. Evropská rada ve svých závěrech uznala potřebu podpůrného rámce, vč. podpory investic, a to s přihlédnutím k různým vnitrostátním podmínkám, pokud jde o výchozí situaci. Opatření v oblasti klimatu podpoří v příštím rozpočtovém období

víceletý finanční rámec. Zároveň bude cílená podpora pro regiony a odvětví, která budou transformací nejvíce dotčena, poskytnuta prostřednictvím připravovaného **mechanismu pro spravedlivou transformaci**, jehož návrh Komise představí v lednu příštího roku. K otázce klimatické neutrality se Evropská rada vrátí v červnu 2020, kdy budou k dispozici i další relevantní legislativní návrhy avizované v Zelené dohodě pro Evropu.

Dalším diskutovaným tématem na úrovni prezidentů a premiérů EU27 byla volba energetického mixu, konkrétně využití jaderné energie při dosahování klimatické neutrality. Evropská rada potvrdila právo členských států EU rozhodovat o vlastní skladbě zdrojů energie a zvolit nejvhodnější technologie, přičemž některé členské státy (včetně ČR), uvedly že součástí jejich energetického mixu je jaderná energie.

Prezidenti a premiéři členských zemí se také zabývali myšlenkou konference o budoucnosti Evropy, která by započala v roce 2020 a byla završena v roce 2022, a vyzvali chorvatské předsednictví, aby zahájilo kroky k jejímu uskutečnění.

Nová Evropská komise

NOVÁ EVROPSKÁ KOMISE

Na konci listopadu byla po problémech s několika navrženými kandidáty Evropským parlamentem schválena nová Evropská komise. Předsedkyni Ursulu von der Leyenovou čeká vedení Komise v nelehkých časech. Jaké jsou priority nové Komise a co se chystá na poli energetiky?

Jaké jsou hlavní priority nové Evropské komise?

Stejně jako to učinil dosavadní předseda Komise Juncker, i Ursula von der Leyenová přišla s dost viditelnou změnou struktury kabinetu a jednotlivých portfolií. Již v červenci představila nová předsedkyně šest základních oblastí, které označila za prioritní. Na prvním místě jmenovala iniciativu s výmluvným názvem Zelená dohoda pro Evropu, podtrženou doslovným úmyslem „stát se prvním klimaticky neutrálním kontinentem“. Environmentální agenda včetně zintenzivnění boje s klimatickými změnami je tak tím, co charakterizuje program Komise nejvíce. Druhou ze šesti priorit je kapitola nazvaná Ekonomika pracující pro lidi s podtitulem „Úsilí o sociální

spravedlnost a prosperitu“. Třetí prioritou je zcela konkrétní kapitola věnovaná digitální ekonomice, nazvaná Evropa vhodná pro digitální věk. Dalším pilířem programu nové Komise je pak obhajoba a propagace evropského způsobu života, zaměřená především na budování Unie rovnosti a stejných podmínek a příležitostí. Následuje kapitola věnovaná Evropě v rámci globálního světa s lakonickým názvem Silnější Evropa ve světě a šestici uzavírá blok s názvem Nový tlak na evropskou demokracii. Z podtitulu plyne, že Evropská komise hodlá o demokracii pečovat a rovněž jí chránit a dále posilovat. Pokud jde o proměny portfolií a agend komisařů, některé budily rozpaky již při diskusích v Evropském parlamentu – například kombinace „demokracie a demografie“ vyvolávala otázky ohledně spojitosti těchto pojmů, stejně jako „obrana evropského způsobu života“ vyvolala u některých skupin dojem, že se bude jednat o obranu proti pronikání islámu resp. „neevropských“ hodnot na náš kontinent. Teprve běžný chod Komise, která zahájila svoji činnost k 1. 12., ukáže, jak se některé inovace ve struktuře osvědčí.

Co čeká v nové Komisi evropskou energetiku?

Energetika sice není ve zveřejněných prioritách nové Komise uvedena jako samostatná kapitola, ale ze stručných charakteristik jednotlivých cílů lze vyčíst, jak bude tento sektor v nadcházejícím pětiletí novou Komisí vnímán a jaké změny by se jej mohly dotknout. Jsou více než velké. Logicky již v rámci první priority je uveden záměr, aby se Evropa stala do roku 2050 prvním klimaticky neutrálním kontinentem planety. Tento plán není nový, ale tvůrci programu zdůrazňují, že k jeho naplnění má přispět nová legislativní aktivita, nazývaná zde přímo právní rámec pro klima (Climate Law), který tyto cíle poprvé přetaví do podoby právního předpisu. Konkrétními prvky této iniciativy bude zejména další rozšíření systému obchodování s emisními povolenkami (ETS). Ten je nyní aplikován na průmysl a energetiku, ale ambicí Komise je přenést jej do dalších odvětví. EU ETS by měl být využit i pro námořní dopravu, měl by se snížit objem povolenek zdarma přidělovaných letecké dopravě a systém by měl obecně pokrýt i dopravu a stavebnictví. Dalším pilířem „zelené dohody“ je opatření, které by mělo zabránit „úniku uhlíku“ a které Ursula von der Leyenová nazvala „carbon border tax“ – uhlí-

Nová Evropská komise

ková (přes)hraniční daň. Ambiciózní plán dále navazuje příslibem přechodu na novou průmyslovou strategii, charakteristickou „oběhovou“ ekonomikou a redukcí závislosti na uhlíkových surovinách. Všechny tyto záměry by neměly způsobit nové rozdíly v úrovni mezi jednotlivými regiony Evropy, k čemuž mají sloužit nástroje kohezní politiky (Just Transition Fund). Z dalších konkrétních námětů stojí za zmínku např. ohlášený úmysl k roku 2021 předložit plán na vyšší redukcii emisí, a to až o 55 % do roku 2030.

Jaké zdroje na tyto a další velké plány v rámci environmentální politiky bude mít Komise resp. EU k dispozici? Jsou vůbec proveditelné?

Ursula von der Leyenová hodlá směřovat značnou část rozpočtu na nová opatření v rámci výzkumu a vývoje. Pokračovat by měly aktivity v posílení „zeleného financování“ resp. přizpůsobování finančních parametrů investic jejich dopadům na životní prostředí. Předsedkyně Komise také slíbila předložit plán udržitelných evropských investic (Sustainable Europe Investment Plan) a jako konkrétní opatření i záměr přeměnit EIB do podoby Evropské klimatické banky. Ne

všichni ale plně důvěřují šanci na realizaci všech záměrů Zelené dohody pro Evropu. Pochyby ve vztahu k boji s klimatickou změnou vyslovili na serveru Politico aktivisté z hnutí Democracy in Europe; na rozdíl od stanovisek četných extrémně naladěných organizací stojí jejich argumenty za pozornost. Autoři především upozorňují na to, že Ursulavon der Leyenová svěruje působnost v rámci iniciativy Zelená dohoda pro Evropu do rukou z více hledisek protichůdných. Vlastní „měkká“ opatření a regulaci (např. emisní opatření apod.) má mít na starosti Franz Timmermans, ale peníze na realizaci podpůrných programů bude spravovat Valdis Dombrovskis. Timmermans je levicový politik z lůna sociálně demokratické frakce, Dombrovskis náleží k pravici. Timmermans má k ruce pro práci na Zelené dohodě rovnou pět generálních ředitelství, z nichž ale většina spadá pod komisaře z pravice či středu. Dombrovskis se čtyřmi DG je na tom přímo opačně. To, co předsedkyně Komise možná mínila jako zdravou vyváženost, může vést k situaci, že výstupy budou neslané nemastné. Otázka je, zda to vlastně bude ve finále na škodu.

Kdo bude novým komisařem pro energetiku?

Novou komisařkou pro energetiku se stala 42letá estonská politička Kadri Simsonová. Členka Estonské středové strany (Eesti Keskerakond), sociálně liberální strany zacílené na tamní střední třídu (a často popisované jako populistická), zastávala v letech 2016 - 2019 post ministryně hospodářství a infrastruktury. Mladá politička má za sebou rovněž neúspěšný souboj s dlouholetým předsedou Keskerakond Edgarem Savisaarem o post předsedkyně strany. Vystudovala politologii v Londýně a historii na univerzitě v estonském Tartu. Zatímco post komisaře pro energetiku má tedy v čele neznámou mladou tvář z Estonska, křeslo výkonného místopředsedy Komise, v jehož kompetenci bude Zelená dohoda pro Evropu, připadlo zkušenému nizozemskému politikovi Fransi Timmermansovi. Kandidát socialistů na post předsedy Komise působil jako její první místopředseda již v letech 2014 – 2019 jako komisař pro lepší regulaci, institucionální vztahy, vládu práva a chartu základních práv.

Události z energetiky

2. – 4. LEDNA 2019

v indickém Kochi, ve státě Kerala se uskuteční mezinárodní konference IEEE o výkonové elektronice, inteligentních sítích a obnovitelných zdrojích energie.

[Více informací](#) ▶▶

7.- 9. LEDNA 2019

se v japonském Kjótu koná již 10. ročník mezinárodní konference o prostředí a energetice v budoucnosti (Future Environment and Energy – ICREE 2020). Akci sponzoruje hongkongská Společnost pro chemický, biologický a environmentální inženýring (CBEEES).

[Více informací](#) ▶▶

8. – 10. LEDNA 2019

přivítá město Perth (Austrálie) hosty mezinárodní konference o technologiích pro obnovitelné zdroje energie ICRET. Paralelně pak v Perthu proběhne konference ICEES – International Conference on Energy and Environmental Science.

[Více informací](#) ▶▶

13. – 16. LEDNA 2019

hostí Abú Zabí akci nazvanou World Future Energy Summit. Jedná se o globální setkání zástupců energetického průmyslu, představitelů vlád a dalších zainteresovaných subjektů, doprovázený veletrhem. Součástí akce je rovněž Energetický den EU.

[Více informací](#) ▶▶

21. – 24. LEDNA 2019

proběhne v Hamburku 16. ročník nejvýznamnějšího strojírenského veletrhu v severní Evropě, nazvaný Nortec 2020.

[Více informací](#) ▶▶

22. – 25. LEDNA 2019

se v severoitalském Bolzanu uskuteční veletrh energeticky efektivního a udržitelného stavebnictví s názvem Klimahouse 2020. Svojí prezentaci chystají společnosti z celkem devíti evropských zemí.

[Více informací](#) ▶▶

